

Europaklubbens resa till Skottland, maj 2016.

Underlaget infört i VLT juli 2016

GÄNGET PÅ RESA. 35 medlemmar ut Europaklubben i Västerås framför ångloket 62005 "The Jacobite" som trafikerar sträckan Fort William och Mallaig i nordvästra Skottland.

Europaklubben i Västerås har genomfört sju temaföreläsningar under hösten 2015 och våren 2016 om Storbritannien med inriktning på Skottland. Som avslutning på detta tema genomfördes en studieresa till Skottland under sex dagar i maj.

Under resan fick vi uppleva många olika nyanser av Skottland som kultur, natur, historia, politik, vänliga människor med mera. Den fördjupade kunskapen om Skottland har inneburit att det finns en längtan att återvända.

Text: Hans Jansson

Foto: Bengt Andersson

Dagbok - Europaklubbens resa till Skottland 19 till 24 maj 2016

Projektgruppen Skottland bad om förslag till vad som borde ingå i reseberättelsen. En av deltagarna har haft funderingar kring Edinburgh, tågresa, Glasgow mm men kom att tänka på en övergripande "händelse" – nämligen interaktionen mellan gruppens resenärer - vilken utöver konkreta upplevelser och intryck av natur och platser också kan ses som en händelse under en gruppresa.

Vi startade en resa tillsammans under nästan en vecka och de flesta kände inte varandra sedan tidigare. Det är frukostar, middagar, buss- och tågresor med nära kontakt med många nya människor. Det blev många intressanta samtal om natur, kultur, litteratur, skola, tidigare resor mm.

Torsdag 19 maj

I arla morgonstund träffades 35 förväntansfulla resenärer med packade resväskor för att ta bussen till Arlanda för vidare transport med Norwegians flight till Edinburghs flygplats i Skottland. Vi landade kl 10.00 lokal tid (LT).

På flygplatsen möttes vi av vår svensktalande guide Therese Löjdkvist. Efter en kort promenad äntrade vi den bekväma turistbussen som vi skulle färdas i under de kommande dagarna för att börja vår färd mot Fort William.

Under resan passerade vi orten Stirling med sitt ståtliga slott som övervakar inkörsporten till det skotska Höglandet. Vi gled sakta igenom det regniga men vackra landskapet med berättelser klingande i våra öron från vår kunniga guide.

Efter ett par timmar gjorde vi stopp för en enklare lunch och utsattes för ett ordentligt regnväder till och från bussen. (Det enda riktiga regn vi utsattes för under våra stopp, konstigt nog.) Tack och lov gjorde vår chaufför sitt bästa för att vår promenad från restaurangen till bussen skulle bli så kort som möjligt. Det var ett första, men inte sista, exempel på den hänsyn som vår chaufför visade oss under hela resan.

Törsten började efter ytterligare någon timmes bussresa göra sig gällande och förväntningarna på besöket vid Oban Distillery var högt, kanske särskilt hos de manliga deltagarna.

Många lärorika kunskaper insöps på Distillery för att avslutas med provsmakning av de gyllengula dropparna med sin smakfulla arom. Omdömen om smakupplevelsena var naturligtvis olika kanske också relaterat till manligt och kvinnligt.

Vi äntrade bussen för att resa vidare till Clan Macduff Hotel där vi övernattade. Hotellet ligger vackert beläget i det skotska höglandet vid stranden av Loch Linnhe. Stämningen på bussen under resan var högstämmd efter besöket på Oban Distillery.

Foto: Hans Jansson

Foto: Leif Sundin

På hotellet intogs en utmärkt välkomstmiddag.

Fredag 20 maj

Ångtåget "The Jacobite"

Foto: Hans Jansson

Efter en skön natts sömn grydde morgonen tidigt och en typisk skotsk frukost bestående av té/kaffe, rostat bröd, marmelad, korvar, skinka, bönor, blodkorv mm intogs.

Med magen full av läckerheter var det tid att packa kamerautrustningen och det glada humöret för att åka med vår buss till järnvägsstationen i Fort William. Efter viss oordning intog vi våra platser på The Jacobite för avgång mot Mallaig Station som låg ca 2 timmar och 20 minuter bort. Under resan passerade vi Glenfinna viadukten, känd från bl a Harry Potter filmer, undersköna scener över Loch Shei och The Jacobite monumentet.

Vid framkomsten togs resans gruppfoto framför vårt ånglok som kan beskådas på första sidan. Efter en stärkande promenad i fiskesamhället Mallaig, som har en fin utsikt över Isle of Skye, avslutades promenaden på den lokala restaurangen på West Highland Hotel. Lunch bestod av nyfiskad kolja som var mycket smakfull.

Efter lunch var det återigen tid att njuta av de vackra scenerierna på väg med "the Jacobite" mot utgångsstationen Fort William. Detaljer om ångloket m m finns i slutet av dokumentet med text av Jan Burell.

Innan kvällens gemensamma middag på hotellet passade många deltagare på att inta en aperitif bestående av en aromatisk Skotsk Whisky från grannskapet. Utsikt över Loch Linnhe, i skuggan av Ben Nevis, ingav ett rofyllt lugn hos oss alla. Några hade klokskapen att påbörja packningen av sitt bagage på kvällen som förberedelse inför morgondagens uppbrott för resa mot huvudstaden.

Lördag 21 maj

Glencoe "tårarnas dal". Foto: Bengt Andersson

Utcheckade och frukostmätta skedde ombordstigning på bussen för att starta resan mot Skottlands huvudstad Edinburgh. Vår utmärkta guide Therese redogjorde för vad som kunde förväntas av dagen.

Vi färdades genom det undersköna landskapet och fick en beskrivning över hur och varför de kungliga soldaterna 1692 genomförde massakern i Glencoe. Efter denna blodiga berättelse fortsatte vår färd till Glasgow, Skottlands största stad. Under resan söderut åkte vi längs stranden till den mycket ombesjungna sjön Loch Lomond.

Efter framkomsten till Glasgow genomfördes en rundtur i staden och dess omgivning. Vi fick också fri tid för egna studier av staden samt inmundigande av en näringsriktig lunch.

Fixa Bild Glasgow

Efter att åkt vidare med vår buss från Glasgow med ytterligare intryck skedde incheckning på vårt nya boende Hotel Mercure i Edinburgh City som låg mycket centralt på the Princes Street mitt i stadens centrum.

Efter att rummet var intaget och bagaget utplacerat var det skönt med en liten promenad för att beskåda de första delarna av stadens centrumkvarter med sina blommande parker.

Dagen avslutades med en gemensam buffé-middag på hotellet.

Princes Street Edinburgh.

foto: Internet

Söndag 22 maj

När de sedvanliga morgonrörelserna var genomförda och frukostbordet avsmakat startade morgonens stadsrundtur i huvudstaden. Rundturen förevisade många historiska och intressanta objekt längs "the Royal Mile" att lagra i ett nästan överfullt långtidsminne.

Lunchen bestod av en skotsk publunch. Med "sjöben" besökte vi sedan den pensionerade kungliga yachten Royal Britannia. Där kunde vi beskåda den lyx som Drottningen omgavs av då hon åkte runt och utövade sitt chefskap av det Brittiska Imperiet.

Interiör från Yachten Royal Britannia. Foto: fam Holmer

Eftermiddagen var fri och gruppen släpptes lös för egna upplevelser. Kultur, shopping, parker mm uppslukade alla på mycket kort tid.

Dagen avslutades med "Taste of Scotland" Scottish Show på historiska Preston Field . Aftonen inramades av musik och uppträdande av mycket hög klass som också speglade den skotska nationalismen. Som alltid kommer det ett uppbrott men den sköna och inspirerande stämningen blev ett bestående minne.

En hyllning till Haggis. foto. Hans Jansson

Måndag 23 maj

Besöket på Tartan Weaving Mills gav svar på frågan om hur en kilt tillverkades och till vilken klan den tillhörde.

Vad har den Skotske mannen under kilten? Ett faktum som många av våra damer försökte att få svar på under resan. Resultatet från undersökningen är ännu en väl bevarad hemlighet för dagboksredaktionen.

Övrig tid under förmiddagen ägnades åt det Skotska Parlamentet och dagsaktuella politiska frågor i UK. Det var ett extra intressant ämne inför den kommande folkomröstningen i UK den 23 juni 2016. Vi vet nu i efterhand att Brexit gäller men vad det innebär i detalj är ännu skrivit i stjärnorna.

Afternoon tea at the Dome. foto: Hans Jansson

"Afternoon tea" intogs på The Georgian Tearoom at the Dome med många höjdpunkter som inte gjorden någon besviken när det gällde flärd och smak.

Avskedsmiddag avnjöts på restaurang Howies.

Tisdag 24 maj

Uppbrottets stund hade infunnit sig. Efter en sista engelsk frukost var vi laddade för att påbörja bussresan till Edinburghs flygplats. Efter incheckning antrade vi Norwegians Boeing 737-800 för att lyfta mot Stockholm men man hade svårigheten att räkna resväskorna på flygplatsen och det innebar en timmes vänta innan matematiken stämde, trist men sant. Vi anlände 1,5 timme försenade till Arlanda och var tacksamma för att den förbeställde bussen väntade på vår ankomst trots förseningen.

Bagaget och minnet var vid hemkomsten fullmatat med positiva upplevelser och roliga minnen.

"Borta bra men hemma bäst" nu väntar den svenska våren och alla trädgårdar på lite omvårdnad och kärlek.

En mer detaljerad beskrivning av The Jacobite skrivet av Jan Burell

Ånglok typ K1

Foto Hans Jansson

Ångtåg!

Fredagen 20 maj tog deltagarna plats på tåget **The Jacobite** i Fort William för att under dagen färdas till Mallaig och tillbaka. Tåget drivs av ett ånglok typ K1 utrustad med tre drivaxlar och två cylindrar. Ångan verkar både på undersidan av kolven och på ovansidan. Efter att ångan passerat cylindern leds ångan in i sotskåpet på lokets panna och drar med sig rökgaserna ut genom skorstenen därav det stora ångmolnet från loket. Vid start så får en del av ångan pysa ut vid ångcylindrarna detta för att det vatten som bildas när ångan träffar den kalla cylinderväggen inte skall bli kvar i cylindern mellan kolven och taket i cylindern och därigenom skulle kolven kunna pressa sönder cylinderns tak.

Eftersom vattnet i ångpannan förbrukas när det används som ånga medförs nytt vatten i tendern där också bränslet dvs stenkolet medförs. Eldarens uppgift är att tillse att ångpannan hela tiden har tillräckligt med vatten och att eldning stämmer med förarens behov av ånga för att klara banan stigningar och kurvor. Något som kräver kännedom om banans utseende! Skotten James Watt uppfann inte ångmaskinen men han kom att gå till historien som den som förbättrade den till en så praktisk mening att det kom att revolutionera samhället och världen. Även om vi nu åkte när det var ganska varmt ute så utnyttjades lite av ånglokets ånga till värmeelementen i varje vagn.

Tåget medförde sju vagnar och det märktes att loket fick jobba för att klara de största stigningarna!

Eftersom resan till Mallaig tog drygt två timmar och tio minuter blev det en riktig påminnelse som tågresan när vi var unga.

Vill Du uppleva resan på nytt så hittar Du den här:

<https://www.youtube.com/watch?v=HLvCeT4cFts>

Lite fakta.

Spårvidden var 1435 mm, normalspår, dvs lika som i Sverige och i huvudelen av Europa.

Loket vägde 67,1 ton och tendern 52,8 ton. Ett svenskt RC-lok väger ca 80 ton.

Tendern är en förrådsvagn tätt kopplat till loket och loktypen kallas därför tenderlok.

En del lok har vatten och kolförråd i loket och kallas då tanklok.